

ספר

שערי זבול

על התורה

מתורתו של רבינו הגדול
הגאון האדיר, המקובל, עיס"ע
רבי זבולון המבורגר זצוק"ל
ובו הידושים וביאורים, פנינים ומרגליות,
דברי אגדה ומוסר
ע"פ תורת הנגלה והנסתר

תוכן הענינים

- אקדמות מילין לדמותו של המחבר
- הקדמת המחבר
- פרשת בראשית

- א בענין בריאת העולם והמטרה בזה
- ה בענין לשם יחוד קב"ה ושכינתיה
- ז בענין פילפולי דאורייתא ורווחא שמעתא
- י בביאור דברי המדרש בענין מעשיהם של צדיקים
- יג עיונים וביאורים במהות אדם הראשון
- כא ביסוד למה האדם נברא בצלם אלוקים
- כב בענין טענת אדם הראשון על שאכל מעץ הדעת

פרשת נח

- בענין נח איש צדיק יש דורשין לשבח ויש דורשין לגנאי
- כט עוד בענין הנ"ל
- לב בביאור דברי רש"י שנח מקטני אמנה היה. ובענין הטעם שניצל רק נח והמסתעף
- לב בענין אם נח היה מחויב להאכיל הבהמות קודם
- לט

פרשת לך לך

- בענין שאברהם אבינו היה מופשט מתענוגי עוה"ז
- מג בענין דרגות במידת הביטחון
- מד בענין קידושין של אברהם לשרה בלא שיראנה, ובענין טעמו של דבר שסגרה בתיבה
- מח

תוכן הענינים

פרשת וירא

- בענין ותצחק שרה על בשורת לידת יצחק. וביאור השייכות בין תחילת הפרשה לסופה
- נב בביאור עונק קשית הכעש"ט זיע"א אמאי היה אברהם אבינו חולה אחר המילה
- נד בביאור עונשם הקשה של אנשי סדום
- נו בענין שהאדם נידון לפי מעשיו של עבשיו
- נח בענין עקידת יצחק
- נט בביאור דברי הכתוב וירא את המקום מרחוק בעקידת יצחק
- סב

פרשת חיי שרה

- בביאור החקירה אי שרה נשארה בנערותה אחרי לידת יצחק
- סד בטעמא דמילתא שאברהם אע"ה הספיד ורק אח"כ בכה
- סה בענין מיתת שרה סמוך לעקידת יצחק
- סז בענין שהכח הרוחני שבאדם נמדד לפי דקות החומר שבו
- עא בענין שליחות אליעזר לקדש את רבקה. וביאור דברי הפסוקים בפרשתנו לפ"ז
- עב

פרשת תולדות

- בענין למה נקראת פרשתנו תולדות
- עז בביאור שאלת רבקה מה תהא בסופה
- עח בענין לימוד התורה במעי אמו לפני מתן תורה
- עח בביאור הענין של ויאהב יצחק את עשו ורבקה אוהבת את יעקב. ובטעם כוונת יצחק ליתן הברכות לעשו.

להיות. * וביאור לפ"ז בד' הזוה"ק שרשב"י ביקש שהקב"ה ידון אותו ולא הב"ד של מעלהו שז

פרשת וילך

בענין ידיעת משה רבינו על יום הסתלקותו מן העולם. * ובענין היאך נסתמו ממנו מסורות ומעיונות החכמה שיא

פרשת האזינו

בביאור שינוי לשונות הכתוב בין השמים להארץ והחילוק בהם שיג
בביאור דברי התרגום אונקלוס עה"פ עם נבל ולא חכם דקבילו אורייתא ולא חכימו שיד

פרשת וזאת הברכה

בענין דברי הכתוב תורה צוה לנו משה, והלא הקב"ה נתנה לנו שטז
בענין יששכר חבולון שיח
בענין שינוי לשון הכתוב במיתת משה ממיתת אחרים. * וביאור דברי המדרש תורת ד' תמימה למה מפני שהיא משיבת נפש, ולמה היא משיבת נפש מפני שהיא תמימה שכ
בענין השייכות והקשר בין תחילת התורה לסופה .. שכב

אקדמות מילין

יתברך הבורא וישתבה היוצר שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, בהעלות על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן, ספר "שערי זבול" על התורה במהדורה חדשה ומאורת עינים, מתורתו של רבינו הגדול, הנאון האדיר, המקובל, ציס"ע, רבי זבולון המבורגר זצוק"ל, מגדולי חכמי התורה וצדיקי הדור.

הנה, אין שייך לפתוח בדברים מבלי להעלות בראשונה את זכרו המהור של רבינו זצוק"ל, אשר הננו עומדים כעת, עוד בטרם הלפה לה שנה מהסתלקותו לגנוי מרומים ואיננו כי לקח אותו אלוקים.

רבינו זצוק"ל נודע עוד בחייו כשער בת רבים בגדלותו ובעומק הריפותו בכל מכמני התורה הן בגגלה והן בנסתר, גם בצדקותו ובפרישותו מהכלי עוה"ז היה לשם דבר, ורבים מכל קצווי תבל שיהרו לפתחו ליטול ממנו עצה ותושיה ולקבל את ברכת קדשו בכל עת ועידן, והכל עשה בהצנע לכת מבלי פרסום, אך נתקיים בו מה שאמרו חז"ל 'תורתו מברות עליו מבחויץ'.

"קוה לשלום ואין טוב לעת מרפא והנה בעתה", קוה קיינו

המצרי, ולא היו ימולים להתערב בין הגוים
שתמיד תשובתו זהו שלא מכורים אבל
במצרים היו מכורים.

וזה הביאור אע"פ גם עלה שכל זרע יעקב
אבינו, הקב"ה יעלה אותם ממצרים אפילו
בני התשובות כיון שהיו מזרע יעקב
אבינו, ואפילו אם אמו היתה גויה ויש
להם דין גוי, אבל בקבלת התורה גם הם
היו מקבלים התורה יחד עם כל יוצאי
מצרים, וגם דמיון שתמיד היה דומה
לאביו וא"כ היו נהררים בין המצריהם שלא
להתערב עם הישראלי מפני שבנה יהיה
דומה לאביו הישראלי, וישראל היו עבדים
במצרים, וא"כ לא היו רוצים שבניהם יהיה
פניהם כמו העבד הישראלי.

וא"כ באמת לא היו מתערבים רק במקרה
אחד שכתוב והוא בן איש מצרי אבל לא
היה שיחיה שהתערבו במציאות כג"ל, ועיין
ברש"י מה שמפרש ושם אמו שלמית בת
דברי וכו' ובאמת שהוא היתה יחידה, אבל
לא קרה שהיו מתערבים גם במציאות כמו
שביארו, וזהו גם הביאור בהגדה של פסח
שהיו הישראליים מצויים שם, על שהיו
חיים לאבא ולאמא, וזה דבר שיחיה
שמצרים הבנים שהם דומים הרבה

פעמים לאבא ולאמא, ודבריו יפים.
והנה לכאורה צריכים להבין שמולם יצאו
ממצרים מי שהם מזרע יעקב אבינו אפילו
אלו שנתערבו ולכך היו הבנים דומים
להוריהם הישראלים אפילו שהיו מעורבים
בין הגוים, וא"כ זהו נכון להביאור החמישים
עלו בני ישראל מארץ מצרים, כמו שרש"י
מפרש אין חמושים אלא מוויינים וכן
תרגום אונקלוס מוזרזין כמו וירק את
חמיכו וזרזו, אבל לפי הפירוש הד"א מה
שמפרש"י החמושים מחמושים אוד
מחמשה יצאו, וארבע חלקים מהו
בשלושת ימי אפילה, א"כ לא מולם יצאו
ממצרים אפילו שהיו ישראלים, אבל זה
בכלל לא קשה דאדרבה, דמיון שלא רצו
לצאת ממצרים, ואז היו באמת בסנה
שישאר גוים כיון דלא יקבלו התורה כד
סיני, ולכך באמת מתו שמוטב שיסתו
ישראלים ולא ישארו חיים במצרים,
שבסוף היו מתערבים במשך הדורות בין
הגוים, וזהו שהקב"ה הבטיח ליעקב אבינו
גם עלה הישראלים שישארו בחיים
ורוצים לצאת ממצרים, ואלו שלא יצאו
לצאת ימותו שם ישראלים, ולא התערבו
בין המצרים, ודבריו נפלאים, ודוק היטב

פרשת ויחי

בענין הבא דפרשה זו סתומה. * [ויתבאר לפי"ז דברי המדרש
שיעקב אמר ליוסף דבשבילך ירדתי למצרים. * וכן יתבאר
לפי"ז דברי הש"ס דדחיל מעינא בישא יאמר אנא מזרעא דיוסף
קאתינא]. * ובענין שאלת יעקב ליוסף על בניו מי אלה מפני
שנסתלקה השכינה ממונו. * וכן בענין ציווי יעקב ליוסף לקברו
בא"י קודם שהגיע לפרק אביו

זהו יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וכו'. (מ"ט).

זהו רש"י מפרש למה פרשה זו סתומה
לפי שמיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו
עצמם ולבם של ישראל מצרת השעבוד
ועי' ד"א שביקש לגלות את הקץ לבניו
ונסתם ממנו עי"ש בלשון רש"י.

הנראה לענ"ד ששתי הפירושים של רש"י
הם המשך אחד, דמיון שיעקב אבינו ראה
ברוח הקודש שאחרי התסלקותו יתחיל
השעבוד וכל הגלויות ביקש לגלות את
הקץ, ודבר עמוק אומר כאן רש"י כמו
שנסביר דבריו דכבר הזכרנו בפרשיות
הקודם כי פסים גימטריה ק"ץ דע"י
שידד יוסף למצרים קודם לאחוזו וסבל
דרכו במצרים ירד מהחשבון ארבע מאות
שנה ק"ץ שנה, ונשארו רד"ו, ומבואר דאם

היו נשארים במצרים עוד ק"ץ שנים, היו
נכנסים בני שערי טומאה ולא היו יוצאים
משם, וא"כ מוכות יוסף נאלו כיון שידד
ק"ץ שנה, וזהו שיעקב אבינו רצה לגלות
לבניו הענין של הפסים שבוה יצאה טובה
לישראל שיוסף ירד למצרים וכוה הוריד
מהגלות והכל לטובה כך נלענ"ד שיכולים
לרמוז בדברי רש"י וד"ק.

ולפי"ז נלענ"ד שיכולים להסביר דברי
המדרש רבה על הפסוק אל נא תקברני
במצרים שאמר יעקב אבינו ליוסף
בשבילך ירדתי למצרים לכך נאה לך
להעלותי ממצרים והמפרשים מתחבטים
בפירוש דברי המדרש רבה, אבל לפי
דבריו זהו הביאור דאם היו נשארים